

Volumen Epistolarum, Qvas Romani Pontifices, Gregorijs III., Stephanvs III., Zacharias I., Pavlvs I., Stephanvs IV., Adrianvs et Pseudopapa Constantinus miserunt& reges Francorvm, Carolvm Martellvm, ...

Gretser, Jacob

[München], 1613

Jtem Epistola tertia, quam transmisit Stephanus Papa ad Domnum regem Pippinum & Carolum vel Carolomannum seu omni Generalitati Francorum. In nomine sancti Petri comprehensa, postquam per semetipsum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65166](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65166)

Vnde & Ecclesia sancti Petri denudata est, & in nimiam desolationem redacta; tamen omnes nostros dolores subtilius in ore posuimus presentis portitori, tuo fideli,* quæ in auribus tuæ Excellentie suggerere debeat. Tu autem, fili, habeas cum ipso principe Apostolorum, hic & in futura vita, coram omnipotenti Deo nostro; sicut pro eius Ecclesia, & nostra defensione disposueris & decertaueris, sub omni velocitate, vt cognoscant omnes gentes tuam fidem & puritatem, atq; amorem, quæ habes erga principem Apostolorum, B. Petrum & nos, eiusq; peculiarem populum zelando & defendendo; ex hoc enim tibi poteris immortalam & æternam acquirere vitam.

Item Epistola tertia, quam transmisit Stephanus Papa ad Dominum regem Pippinum & Carolum vel Carolomanum seu omni Generalitati Francorum. In nomine sancti Petri comprehensa, postquam per semetipsum iam dictus Papa in Francia fuit & secunda vice voluit adiutorium obtinere contra Langobardos.

*Stephanus
III. Electus
Anno Chri-
sti 752.
Mortuus
757.*

III.

PETRVS vocatus Apostolus à Iesu Christo Dei viui filio, qui ante omnia sæcula cum patre regnans in vnitatem Spiritus sancti, in vltimis temporibus pro nostra omnium salute incarnatus & homo factus, nos suo redemit precioso sanguine per voluntatem paternæ gloriæ, quemadmodum per sanctos suos destinavit Prophetas in scripturis sanctis, & per me, omnis Dei Catholica & Apostolica Romana Ecclesia, caput omnium Ecclesiarum Dei, ipsius redem-

*Exstat in
pud. Bar.
755. &
Cent. 3.
cap. 10.*

D

dem-

demptoris nostri sanguine super firmam fundata Petram, atq; eiusdem almae Ecclesiae Stephanus praesul, gratia pax & virtus ad eruendam eandem sanctam Dei Ecclesiam, & eius Romanum populum mihi commissum de manibus persequentium, plenius ministratur à Domino Deo nostro, vobis viris excellentissimis Pippino, Carolo & Carlomanno tribus Regibus, atq; sanctissimis Episcopis, Abbatibus, Presbyteris, vel cunctis religiosis monachis, verum etiã Ducibus, Comitibus & cunctis generalibus exercitibus & populo Franciae commorantibus*.

Ego Petrus Apostolus, dum à Christo, Dei viui filio, vocatus sum supernae clementiae arbitrio, illuminator ab eius potentia totius mundi sum praordinatus, ipso Domino Deo nostro confirmante: *Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti.* Et iterum: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & mihi suo exiguo seruo & vocato Apostolo, singillatim suas commendauit oues cum ait. Pasce oues meas, pasce agnos meos.*

Matth. 28. *Ioan. 21.* *Matth. 16.* Et rursus: *Tu es Petrus & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prauelebunt aduersus eam, & tibi dabo claues regni caelorum, quaecunq; ligaueris super terram, erunt ligata & in caelis, & quaecunq; solueris super terram, erunt soluta & in caelis; Quamobrem omnes, qui meam audientes impleuerunt praedicationem, profecto credant, sua in hoc mundo, Dei praedicatione, relaxari peccata, & mundi atq; sine macula in illam progredientur vitam; Etenim* quia illuminatio Spiritus sancti in vestris refulsit praefulgidis cordibus, vosque amatores effecti estis sanctae & vnicae Trinitatis per susceptum Euangelicae praedicationis verbum: profecto in*

* Cent.
quibus.

Etò in hac Apostolica Dei Romana Ecclesia nobis commissa, vestra futura retributionis spes tenetur annexa: ideoq; ego Apostolus Dei Petrus qui vos adoptiuos habeo filios, ad defendendum de manibus aduersariorum hanc Romanam ciuitatem; & populum mihi à Deo commissum, seu & domum, vbi secundum carnem requiesco, de contaminatione gentium eruendam, vestram omnium dilectionem prouocans adhortor, & ad liberandam Ecclesiam Dei, mihi à diuina potentia commendatam, omnino protestans admoneo pro eo quod maximas afflictiones & oppressiones à pessima Langobardorum gente patiuntur.

Nequaquam aliter teneatis, amantissimi, sed pro certo confidite, per memetipsum, * tanquam in carne, coram vobis, viuis adsisterem, per hanc adhortationem validis constringimus atq; obligamus adiurationibus: quia secundum promissionem, quam ab eodem Domino Deo & redemptore nostro accepimus, peculiare inter omnes gentes, vos omnes Francorum populos habemus. Itaq; protestor & admoneo, tanquam in ænigmate, & firma obligatione coniuro vos Christianissimos Reges, Pippinum, Carolum & Carlomanum, atq; omnes sacerdotes, Episcopos, Abbates, Presbyteros, vel vniuersos religiosos monachos, vel cunctos iudices: item Duces, Comites & cunctum Francorum regni populum, & tanquam presentaliter, in carne viuis adsistens coram vobis, ego Apostolus Dei Petrus: ita firmiter credite vobis * adhortationis alloqui verba, quia etsi carnaliter desum, spiritualiter autem à vobis non desum; quoniam scriptum est: *Qui suscipit Prophetam in nomine Prophetæ, mercedem suscipit Prophetæ,*

* Bar. tanquam in carne coram vobis viuis adsistere, & per hanc adhortationem validis constringere atque obligare adiurationibus.

* B per adhortationis alloqui verbum.

Matth. 10.

Sed & Domina nostra, Dei genetrix semper Virgo MARIA, nobiscum vos magnis obligationibus adiurans protestatur, atq; admonet & iubet, simul etiam throni atq; dominationes, & cunctus coelestis militiae exercitus: nec non & Martyres atq; Confessores Christi, & omnes omnino Deo placentes, & hi nobiscum adhortantes & coniurantes protestantur; quatenus doleat vobis pro ciuitate ista Romana, nobis à Domino Deo commissa, & ouibus Dominicis in ea commorantibus, nec non & pro sancta Dei Ecclesia, mihi à Domino commendata, & defendite atq; liberate eam sub nimia festinatione de manibus persequentium, Langobardorum, ne quod absit, corpus meum, quod pro Domino Iesu Christo tormenta perpeffum est, & domus mea, vbi per Dei præceptionem requiescit, ab eis contaminentur, & populus meus peculiaris lanietur amplius, nec trucidentur ab ipsa Langobardorum gente, qui tanto flagitio periurij rei existunt, & transgressores diuinarum scripturarum probantur. Præstate ergo populo meo Romano, mihi à Deo commisso in hac vita, fratribus vestris, Domino cooperante, præsidia totis vestris viribus, vt ego Petrus vocatus Dei Apostolus, in hac vita, & in die futuri examinis, vobis alterna impendens patrocinia, in regno Dei lucidissima ac præclara vobis præparentur tabernacula; atque præmia æternæ retributionis, & infinita Paradisi gaudia vobis pollicens adinuicem tribuam. dummodo meam Romanam ciuitatem, & populum meum peculiarem, fratres vestros, Romanos, de manibus iniquorum Langobardorum nimis velociter defenderitis.

Currite, currite per Deum viuum, & verum vos
adhor-

adhortor & protestor, currite & subuenite, antequam fons viuus vnde satiati & renati estis arefcat, Antequam ipsa modica fauilla de flagrantissima flamma remanens, ex qua vestram lucem cognouistis, extingatur: antequam mater vestra spiritalis, sancta Dei Ecclesia, in qua vitam speratis percipere æternam, humilietur, inuadatur & ab impiis inuoletur atque contamine- tur. Protestor vos dilectissimi filij mei adoptiui, per gratiam Spiritus sancti protestor & nimis coram Deo terribili, creatore omnium, adhortor atq; admoneo, ego Apostolus Dei Petrus, & vnà mecum sancta Dei Catholica & Apostolica Ecclesia, quam mihi Dominus commisit, ne patiamini perire hanc ciuitatem Romanam, in qua corpus meum constituit Dominus, quam & mihi commendauit, & fundamentum fidei constituit, liberate eam, & eius Romanum populum, fratres vestros, & nequaquam inuadi permittatis à gente Langobardorum. Sic non sint inuasæ prouinciæ & possessiones vestræ à gentibus, quas ignoratis, non separemini à populo meo Romano; sic non sitis alieni aut separati à regno Dei & vita æterna; quidquid enim poscetis à me, subueniam vobis videlicet, & patrocinium impendam; subuenite populo meo Romano, fratribus vestris, & perfectius decertate, atque finem imponite ad liberandum eos. Nullus enim accipit coronam, qui non legitimè decertauerit, & vos decertate fortiter pro liberatione sanctæ Dei Ecclesie, ne in æternum pereatis.

Coniuro vos, coniuro vt præfatum est, dilectissimi per Deum viuum, & omnino protestor, minimè permittatis, hanc ciuitatem meam Romanam, & in ea habitantem populum amplius à gente Langobar-

dorum laniari, ne lanientur & crucientur corpora & animæ vestrae in aeterno atque inextinguibili tartarico igne cum Diabolo, & eius pestiferis Angelis, & ne dispergantur amplius oves Dominici gregis mihi à Deo commissi, videlicet populus Romanus, sic non vos dispergat & proficiat Dominus, sicut Israëliticus populus dispersus est; declaratum quippe est, quòd super omnes gentes, quæ sub cœlo sunt, vestra Francorum gens, prona mihi Apostolo Dei Petro extitit, & ideo Ecclesiam, quam mihi Dominus tradidit, vobis per manus Vicarij mei commendavi ad liberandum de manibus inimicorum. Firmissimè enim tenete, quòd ego seruus Dei, vocatus Apostolus, in omnibus vestris necessitatibus, dumodò precati estis, auxiliatus sum, & victoriam, per Dei virtutem, vobis de inimicis vestris tribui, & in ante attribuiam nihilominus, credite, si ad liberandum hanc meam ciuitatem Romanam nimis velociter occurreritis. Mementote & hoc quomodo & inimicos sanctæ Dei Ecclesiæ, dum contra vos prælium * ingruerunt, à vobis, qui paruo numero contra eos fuistis, * prosternere feci; pro quo decertate hanc meam velociter adimplere admonitionem, vt perfectius meum adipisci mereamini auxilium per gratiam, quæ data est mihi à Christo Domino Deo nostro.

* B. incaperunt.
* B. prosternunt.

Ecce, filij carissimi, prædicans admonui vos, si obedieritis velociter, erit vobis pertingens ad magnam mercedem, & meis suffragiis * adiuuati, & in præsentem vitam omnes vestros inimicos superantes, & longæui persistentes bona terræ comedetis, & æterna procul dubio fruemini vita. Sin autem, quod non credimus, & aliquam posueritis moram aut adinventionem,

* Adiuui.
B. adiuuati.

tionem, minimè velociter hanc nostram implendam
 adhortationem, ad liberandam hanc meam ciuitatem
 Romanam & populum in ea commorantem, & san-
 ctam Dei Apostolicam Ecclesiam mihi à Domino
 commissam, simul & eius Præsulem, sciatis vos ex au-
 thoritate sanctæ & vnicæ Trinitatis, per gratiam Apo-
 stolatus, quæ data est mihi à Christo Domino, vos alie-
 nari pro transgressione nostræ adhortationis à regno
 Dei & vita æterna. Sed Deus & Dominus noster IESVS
 Christus, qui nos suo pretioso redimens sanguine,
 ad lucem perduxit veritatis, Nos quoque prædica-
 tores & inluminatores totius mundi constituit, de-
 vobis ea sapere, ea intelligere, eaq; disponere nimis
 velociter, vt celerius hanc ciuitatem Romanam & * *B. sine.*
 omnem populum, seu sanctam Dei Ecclesiam mihi à
 Domino commissam, ad eruendū occurratis, quate-
 nus misericorditer, sicut fidelibus suæ potentia, meis
 pro vobis interuenientibus suffragiis, & in præsentis
 vita longæuos, sospites, & victores conseruare iubeat,
 & venturo in sæculo dona suæ remunerationis
 faciat multiplicius promereri, cum
 sanctis & electis suis. Be-
 ne valere.

Item